

DE WINTERKONING
BALLING AAN HET HAAGSE HOF

PROF. DR. S. GROENVELD

Op 13 april 1621 was heel Den Haag uitgelopen om de intocht van Frederik V en zijn vrouw Elizabeth, koning en koningin van Bohemen, te zien. Van een staatsbezoek was echter geen sprake. Zij waren vluchtelingen.

Frederik V was behalve keurvorst van de Palts en koning van Bohemen ook leider van de protestantse Unie. Zijn eerste serieuze confrontatie met de katholieke keizer van het Duitse rijk was echter op een zware nederlaag uitgelopen. Op de vlucht met zijn gezin en hofhouding bleek alleen de Republiek der Verenigde Nederlanden bereid de ballingen op te nemen. Omdat Frederik maar één jaar - en dus één winter - koning van Bohemen was geweest, kreeg hij al snel de spotnaam 'Winterkoning'.

In Den Haag leefde het winterkoninklijk echtpaar het luxe en geldverslindende leven dat ze gewend waren, ballingen of niet. Om zijn land weer terug te krijgen zocht Frederik intussen politieke en financiële steun bij zijn schoonvader, de Engelse koning, en zijn ooms, stadhouder Maurits van Oranje-Nassau en diens opvolger, Frederik Hendrik.

In dit rijk geïllustreerde boek beschrijft prof.dr. S. Groenveld de lotgevallen van het Boheemse koningspaar tegen de achtergrond van de machts- en geloofsstrijd die in Europa woedde.

ISBN 90-72550-03-X

9 789072 550033

HAAGS HISTORISCH MUSEUM

INHOUD

INLEIDING	7
1 HET DUITSE RIJK IN DE LATE 16DE EEUW	
Keizers, vorsten en standen	8
Godsdienst en politiek	11
2 ONTWIKKELINGEN IN DE PALTS EN BOHEMEN	
Vorstenmacht en religie in de Palts, tot 1604	15
Frederik V als paltsgraaf en keurvorst, tot 1619	18
Frederik V, koning van Bohemen, 1619-1621	22
3 STRUCTUREN BINNEN DE REPUBLIEK	
Gewestelijke Staten en Staten-Generaal	25
Stadhouders	25
4 DE NEDERLANDSE POLITIEK EN DE WINTERKONING	
Maurits en Oldenbarnevelt	31
Standpuntbepaling	32
Internationale acties	37
Laatste oorlogsjaren	39
5 HET BOHEEMSE HOF IN BALLINGSCHAP	
Huizen	41
Inrichting	44
Personeel	46
6 HOFLEVEN	
Dagindeling	49
Vermaak in kleine kring	50
Grote feesten	52
Openbaar vermaak	54
7 PROBLEMEN	
Persoonlijke kwesties	57
Financiële perikelen	59
8 SLOT	
Koning zonder staat	65
Stamboom Frederik V en Elizabeth Stuart	66
NOTEN	67
GERAADPLEEGDE BRONNEN EN LITERATUUR	73

